

OULUN YLIOPISTO
UNIVERSITY of OULU

MYRSKOG, MERI

MUSIIKKIA HARRASTAVAN NUOREN IDENTITEETIN KEHITYS

Musiikkikasvatuksen kandidaatintyö

KASVATUSTIETEIDEN TIEDEKUNTA

Musiikkikasvatuksen koulutus

2017

Kasvatustieteiden tiedekunta
Faculty of Education

Tiivistelmä opinnäytetyöstä
Thesis abstract

Musiikkikasvatuksen koulutus		Tekijä/Author Meri Myrskog	
Työn nimi/Title of thesis Musiikkia harrastavan nuoren identiteetin kehitys			
Pääaine/Major subject Musiikkikasvatus	Työn laji/Type of thesis (KK) Kandidaatintyö	Aika/Year Toukokuu 2017	Sivumäärä/No. of pages 26
Tiivistelmä/Abstract <p>Kandidaatintyöni käsittelee musiikkiharrastuksen vaikutuksia nuoren identiteetin kehitykseen. Avaan työssäni aluksi nuoruuden kehitysvaiheita kehityspsykologian näkökulmasta, sekä miten musiikki on nykyään osana nuoren elämää ja kokonaisvaltaista kehitystä. Sen jälkeen määrittelen identiteetin käsitteen ja esittelen siitä aiemmin tehtyä tutkimusta. Lopuksi selvitän aiempien tutkimusten avulla kuinka erilaiset musiikkiharrastukset voivat vaikuttaa nuoren identiteetin kehitykseen.</p> <p>Nuoruuden kehitys voidaan kehityspsykologian näkökulmasta jakaa neljään vaiheeseen, jotka ovat biologinen, kognitiivinen, sosiaalinen ja persoonallisuus. Identiteetin kehitys liittyy vahvasti nuoren persoonallisuuden kehitykseen, mutta myöskin sosiaalinen kehitys on siinä läsnä. Nuoret kuluttavat musiikkia valtavasti ja käyttävät sitä usein selvittääkseen kehityksellisistä haasteista. Musiikki on myös suuressa osassa nuorisokulttuureja ja nuorisomusiikki toimii näin nuoria yhdistävänä tekijänä.</p> <p>Identiteetin tutkimusta on tehty monella eri tieteenalalla ja se on siksi tutkimusalueena kovin hajanainen. Määrittelen luvussa identiteetin käsitteen suurimmilta osin psykologian näkökulmasta ja esittelen identiteetin tutkimuksen historiaa pääpiirteittäin. Seuraavaksi perehdyn laajemmin aiheen tutkimukseen musiikkikasvatuksen kentällä ja seuraavassa luvussa esittelen tarkemmin tutkimuksia musiikkiharrastuksen vaikutuksista identiteetin kehitykseen.</p> <p>Lukuisat tutkimustulokset osoittavat, että musiikki voi auttaa nuoren identiteetin kehitystä monin tavoin. Erilaiset musiikkiharrastukset tukevat nuoren identiteetin muodostamista ja rakentamista eri tavoin ja siksi monipuolinen musiikin harrastaminen tukee kokonaisvaltaisimmin identiteetin kehitystä.</p>			
Asiasanat/Keywords nuoruus, identiteetti, musiikki, kehityspsykologia			

Sisältö

1	JOHDANTO.....	1
2	MUSIIKKI NUOREN ELÄMÄSSÄ.....	4
2.1	Nuoruuden kehitysvaiheet.....	4
2.2	Musiikki nuoren elämässä.....	7
3	IDENTITEETTI.....	10
3.1	Mitä on identiteetti?.....	10
3.2	Identiteetin tutkimuksen historia.....	12
3.3	Identiteetin kehitys nuoruudessa.....	13
3.4	Identiteetin tutkimus musiikkikasvatuksen kentällä.....	14
4	MUSIIKKIHARRASTUS JA IDENTITEETIN KEHITYS.....	16
4.1	”Minä ja musiikki” – Itsenäisen musiikin harrastamisen vaikutus identiteettiin.....	16
4.2	Musiikkia yhdessä!.....	17
4.3	Nuoren musiikillinen identiteetti.....	19
5	POHDINTA.....	21
6	LÄHTEET.....	23

1 JOHDANTO

Vain kuukausi takaperin MTV uutisoi (Lepistö, 2017), että peruskoulun päättävien oppilaiden musiikkitaidot ovat nykyään keskimäärin välttävällä tai kohtalaisella tasolla. Taiteen tasa-arvoa tutkivan hankkeen johto epäili syyksi heikentynyttä musiikinopetuksen laatua, joka johtuisi musiikin aineenopettajien puutoksesta kouluissa. Musiikinopettaja Ville Kervinen pohtii uutisoinnissa Suomen yhteiskunnassa vallitsevan niin kovat arvot ja siitä syystä musiikinopetuksen katsotaan olevan yhdentekevää kasvatuksessa. Siksi myöskin koulun musiikinopetusta suunnitellessa. Kuitenkin uutisointiin haastatellut yläkoululaiset kertovat toista tarinaa. Nuoret kuvailevat musiikin harrastamisen kehittävän muistia, auttavan keskittymään ja lisäämään koulumyönteisyyttä nuorten keskuudessa. (Lepistö, 2017.) Musiikin ja musiikkikasvatuksen tärkeä asema, osana nuoren kokonaisvaltaista kehitystä, on ollut lukuisien tutkimusten aiheena ja tulokset vastaavat näiden nuorten kertomuksia. Tutkimusten mukaan musiikki on tärkeää nuorille (North, Hargreaves & O'Neill, 2000; Campbell, Connell & Beegle, 2007), se auttaa kehityksellisten haasteiden läpikäymistä (Saarikallio, 2007, 2011) ja sillä on siirtovaikutuksia myös muihin kognitiivisiin toimintoihin. (Hallam, 2010; Eerola, 2014.)

Aivan kuten Campbell, Connell ja Beegle (2007) esittelevät, musiikki on osa ihmisluontoa ja tätä kautta läsnä myös nuorten ihmisten elämässä. Kaikissa ihmisyhteiskunnissa voidaan todeta olevan tai olleen jotain mitä musikologit kuvaavat musiikiksi. Mutta vaikka ilmiönä musiikki on toiminut yksilöllisen ja yhteisöllisen identiteetin lähteenä sekä itseilmaisun kanavana, sen sija universaalina kielenä on kiistelyn alainen. Tämä ei kuitenkaan muuta sitä tosiasiaa, että musiikilla on vahva rooli nuorten elämässä, kulttuurista ja ajasta riippumatta. (Campbell, Connell & Beegle, 2007, 220–221.) Musiikkiharrastuksen on kautta aikojen katsottu olevan merkityksellinen osa nuoruutta ja vahvasti läsnä nuoruuden eri kehitysvaiheissa. Campbell ja muut (2007) tukevat tätä väitettä tutkimuksessaan. Tutkimus selvittää nuorten kokemia musiikin merkityksiä formaalissa ja informaalissa asetelmassa. Eli syitä sille, miksi nuoret harrastavat musiikkia esimerkiksi koulussa, musiikkiopistossa tai vapaa-ajalla. Campbell ja muut luokittelevat nämä musiikin merkitykset viiteen kategoriaan, joiden mukaan musiikki voi nuorten mielestä auttaa: (a) identiteetin muodostuksessa, (b) tunteiden käsittelyssä ja (c) elinikäisessä kasvussa. Sen lisäksi nuoret kokivat musiikin olevan tärkeää (d) sosiaalisissa tilanteissa, kuten ystävien illanvietoissa, mutta myöskin (e) koulun musiikin tunnit ja –opettajat, sekä positiivisessa,

että negatiivisessa mielessä nähtiin merkityksellisiksi. Campbell ja muut päättelevät tämän perusteella, että musiikki voi siis toimia nuorilla tukevana siltana muutoksessa lapsesta aikuiseksi. (Campbell ja muut, 2007, p. 221.)

Kuten jo aikaisemmin on todettu musiikki voi vaikuttaa nuoren kehitykseen lukemattomin eri tavoin. Suvi Saarikallio (2011) selvitti artikkelissaan, että musiikilla on ominaisuuksia, jotka tekevät siitä monipuolisen keinon tukea erilaisten psykologisten päämäärien saavuttamista. Saarikallio luokitteli musiikin merkitykset neljään keskeiseen kategoriaan nuoren psykososiaalisesta kehityksestä tarkasteltuna, jotka voivat vuorollaan edistää nuoruuden kehityksellisiä tavoitteita: identiteetti, tunteet, itsemäärääminen ja ihmissuhteet. (Saarikallio, 2011, s. 221–223.) Minua kiinnostaa tutkia tarkemmin musiikkiharrastuksen vaikutuksia juuri identiteetin kehitykseen, luokitellaanhan identiteetin ja minäkuvan rakentaminen ja vahvistaminen juuri nuoruusiän tärkeimmäksi kehitystyöksi (Erikson, 1950). Nuoruuden käsite on laajentunut kattamaan ikävuodet aina 11 –vuodesta jopa 25 –vuoteen ja vaikka sen kehitysvaiheissa ilmenee yksilöllisiä eroja, voi nuoruuden silti katsoa olevan osa jokaisen ihmisen elinkaarta. Tämän tutkielman keskiössä on nuoren identiteetin muodostuminen ja tutkijat ovat varsin yksimielisiä siitä, että vaikka identiteetti muovautuu vielä myöhäisessä nuoruudessa ja läpi ihmisen elämänkaaren, on sen kriittisin kehityksen ajankohta kuitenkin keskinuoruudessa eli 14–18 –ikävuoden aikana. (Kronqvist & Pulkkinen, 2007, s. 166–180)

Musiikki on aina ollut kiinteä ja hyvin tärkeä osa elämääni. Olen harrastanut musiikkia koko elämäni kuunnellen, soittaen ja laulaen, sekä koulussa ja musiikkiopistossa, että vapaa-ajalla kotona tai ystävien kanssa. Näin laaja musiikin harrastaneisuus on mielestäni vaikuttanut merkittävästi nuoruuteeni ja se on auttanut selviämään lukuisista kehityksellisistä haasteista. Musiikki on minulla auttanut kaverisuhteissa, vaikeiden ja mukavienkin tunteiden käsittelyssä ja ennen kaikkea se on auttanut minua löytämään oman itseni. Musiikin tärkeyden määrittää mielestäni erinomaisesti Even Ruudin (1997) toteamus, jonka mukaan musiikki tarjoaa merkittäviä transsendentaalisia, kuin miltei yliluonnollisia kokemuksia. Nämä kokemukset voivat vuorostaan vahvistaa identiteetin muodostusta siinä mielessä, että koemme merkityksen, tarkoituksen ja tärkeyden elämässämme (Ruud, 1997, p. 11).

Tämän tutkielman tarkoituksena on selvittää erilaisten musiikkiharrastusten vaikutuksia nuoren identiteetin kehitykseen. Ensiksi esittelen laajemmin nuoruuden aikana tapahtuvaa

kehitystä, sekä musiikin asemaa yleisesti nuorten elämässä. Seuraavaksi perehdyn identiteetin –käsitteeseen, sen tutkimukseen kehityspsykologian, psykososiaalisen kehityksen ja musiikkikasvatuksen kentällä, sekä identiteetin kehitykseen nuoruudessa. Viimeiseksi selvitän tutkimusten avulla minkälaiset musiikkiharrastukset vaikuttavat nuoren identiteetin kehitykseen ja miten ne vaikuttavat.

2 MUSIIKKI NUOREN ELÄMÄSSÄ

Nuoruutta nähdään usein kuvailtavan myrskyisäksi ja haastavaksi ajaksi ihmisen elämässä. Jari Sinkkonen (2010) kuvailee kirjassaan nuoruutta hetkessä elämisenä, jatkuvien paineiden alaisuudessa olemisena ja kiihkeiden tunteiden aikana. Niin kutsuttu nuoruusiän narsismi eli itsekeskeisyys esittäytyy valtavana huolena siitä, mitä ympärillä olevat ihmiset itsestä ajattelevat, sekä oman arvon ja erityisyyden etsimisenä muiden vuorovaikutuksen perusteella. (Sinkkonen, 2010, s. 15–18) Dunderfelt (2011) siivittää sen sanoin ajaksi, jolloin täytyy ikään kuin oppia uudestaan elämään. Oppi omasta itsestä ja oman yksilöllisyyden, sekä oman paikan löytäminen sosiaalisista piireistä ja tästä yhteiskunnasta luo haasteita, mutta kehittää yksilöä prosessin aikana. (Dunderfelt, 2011, s. 84–86.) Selvitäkseen nuoruuden kehityksellisistä haasteista nuoret käyttävät musiikkia moninaisin tavoin ja kuluttavat sitä hyvin suurissa määrin (North, Hargreaves & O’Neill, 2000). Tässä kappaleessa esittelen nuoruuden eri kehitysvaiheita, musiikin vaikutuksia nuoren kehityksen vaiheisiin ja musiikin merkityksiä yleisistä nuorilla.

2.1 Nuoruuden kehitysvaiheet

Nuoren kasvua ja kehitystä tarkasteltaessa täytyy koko aika nähdä hyvin kokonaisvaltaisena prosessina. Nuori kehittyy eri tavoin monilla eri osa-alueilla ja tässä esittelen kehitystä kehityspsykologian luokitteleman neljän kehitysalueen mukaan. Siihen kuuluu *biologinen, kognitiivinen, sosiaalinen ja persoonallisuuden* kehitys. (Kronqvist & Pulkkinen, 2007, s. 165–194.)

Ensimmäinen nuoruuden kehitysalueista on *biologinen* kehitys. Kronqvist & Pulkkinen (2007) luokittelevat nuoruuden kolmeen eri vaiheeseen: varhaisnuoruus (n. 11-14 v.), keskinuoruus (n. 14-18 v.) ja myöhäisnuoruus (n. 19-25 v.). Yleisimmin nuoruutta ikäkautena voidaan tarkastella siirtymävaiheena aikuisuuteen ja sen yhtenä konkreettisena muutoksena lapsuudesta siirtyessä ovat fyysiset muutokset. Merkittävimmät fyysiset muutokset sijoittuvat varhaisnuoruuden ja keskinuoruuden aikoihin. Tällöin nuori käy läpi, biologisen kehityksen näkökulmasta, puberteettia jolloin sukupuolirauhasiin vaikuttavien hormonien erityis lisääntyy ja kasvuhormonien erityis muuttuu. Tästä seuraa näkyviä fyysisiä muutoksia kuten kasvupyrähdys ja sukukypsyyden saavuttamisen eri piirteet. (Kronqvist & Pulkkinen, 2007, s.166.) Tällaiset suuret fysiologiset muutokset aiheuttavat

sekalaisia tunteita nuorena. Sinkkonen (2010) mainitseekin oman ruumiin kehityksen kiinnostavan ja mietityttävän nuorta ihmistä. Hän toteaa seksuaalisuuden kehityksen tuovan sekä onnea, että ongelmia. Tällöin seksi on mielen päällä jatkuvasti ja ensimmäiset romanttisen rakkauden tuntemukset mietityttävät. (Sinkkonen, 2010, s. 112–115, 139–146.)

Nuori kokee vahvan seksuaalisen ja genitaalisen kehityksen lisäksi voimakasta kehitystä *kognitiivisen* eli ajatuksellisen kehityksen saralla. Hän oppii ajattelemaan filosofisten, matemaattisten ja teoreettisten ongelmanasettelujen kautta, muodostaen loogisia ja täysin abstrakteja ajatuskuvioita. Tällöin nuori kykenee pohtimaan esimerkiksi ihmisoikeuksia, imaginaarilukuja ja bruttokansantuotetta. Jean Piaget'n geneettisen epistemologian mukaan nuori käy tässä vaiheessa *formaalisten operaatioiden vaihetta*, jolloin hän elää ja toimii käsitteistä käsin. (Dunderfelt, 2011, s. 86–87.) Smetana ja Villalobos (2009) esittävät että, myös nuoren sosiaalinen ajattelu kokee suuren muutoksen lapsuuteen verrattuna. Tutkitusti jo varhaisnuoruudessa yksilöllä on varsin kehittynyttä ajattelua liittyen erilaisiin sosiaalisiin käsitteisiin, kuten oikeuksiin, syrjintään, henkilökohtaisiin valintoihin ja suvaitsevaisuuteen. Nämä ajatukset kokevat nuoruudessa kuitenkin vielä paljon heilahtelua, sillä nuori saattaa tietoisesti torjua jotain opittua sosiaalista käsitettä. Smetana ja Villalobos korostavatkin, ettei sosiaalisen ajattelun kehitys ole lineaarista vaan pikemminkin dynaamista; välillä tapahtuu heilahteluja, suunnanmuutoksia ja taantumisia. (Smetana & Villalobos, 2009, p. 187, 221–222.)

Nuori kuluttaa aikaansa pääasiassa kahdessa *sosiaalisessa* ympäristössä, perheessä ja kaveripiirissä. Suhde molempiin muuttuu merkittävässä määrin lapsuuteen verrattuna: nuori viettää enemmissä määrin aikaa kavereiden parissa ja vähemmän vanhempien ja perheen kanssa. Tämä on osa nuoren itsenäistymisprosessia kohti aikuisuuden autonomiaa. (Dunderfelt, 2011, s. 85; Jarasto & Sinervo, 1999, s. 60–63.) Nurmi, Ahonen, Lyytinen, Lyytinen, Pulkkinen ja Ruoppila (2015) täsmentävät, että nuoren ja vanhempien suhteessa tapahtuvaa muutosta on kutsuttu nuoren autonomian ja vuorovaikutuksen vastavuoroisuuden lisääntymisenä. Nuoren päätäntävalta moniin heitä koskeviin asioihin, kuten rahankäyttöön, vaatetukseen ja menoihin, lisääntyy. (Nurmi, Ahonen, Lyytinen, Lyytinen, Pulkkinen & Ruoppila, 2015, s. 148.) Sinkkonen (2010) nostaa vielä esille seikan, että vaikka useat tutkijat kuvaavat nuoruutta vanhemmista irtautumisen aikana, se ei kuitenkaan tarkoita suhteiden katkeamista vanhempiin. Irtautumisen sijaan tulisi puhua

kiintymyssuhteen muutoksesta: nuori tarvitsee vanhempien antaman turvallisen ja rakastavan suojan jonka puitteissa itsenäistyä. (Sinkkonen, 2010, s. 85–86.) Itsenäistymisen lisäksi nuoret hakevat kavereista yhä vastavuoroisempia ja läheisiä ihmissuhteita. Toistensa seurassa heillä on mahdollisuus tutkia omaa muuttuvaa minuutta ja harjoitella tunnistamaan toisen tarpeita ja toiveita, joiden avulla harjoitellaan ihmissuhteiden hoitamisen ja säilyttämiseen vaadittavia taitoja. (Kronqvist & Pulkkinen, 2007, s. 184–186.)

Persoonallisuuden kehitys on nuoruuden kehitysvaiheista tälle tutkielmalle kenties tärkein. Kronqvist ja Pulkkinen (2007) selittävät persoonallisuuden kehitystä aikana jolloin nuori etsii paikkaansa maailmassa sekä merkitystä elämälleen. Nuoruuden eräänä kehityshaasteena pidetäänkin yksilöllisyyden ja erillisyyden löytämistä. Tämän aikana nuori rakentaa tuntoa itsestään ja muodostaa käsitystä siitä kuka on. Persoonallisuuden kehitystä nuoruudessa kutsutaankin usein identiteetin etsimiseksi. Kronqvist ja Pulkkinen esittelevät Erik H. Eriksonin kriisiteorian, jonka mukaan nuoruuden tavoitteena on saavuttaa eheä minäidentiteetti. Eheän identiteetin saavutettuaan nuori on kykeneväinen lojaaliteettiin eli säilyttämään itselle läheiset ja merkittävät ihmissuhteet. Kehitysvaiheen vaarana on kuitenkin roolidiffuusio eli identiteettiroolien hajaantuminen jolloin nuori ei tiedä kuka tai mitä hänen tulisi oikeastaan olla. Identiteetiltään eheä nuori on sitoutunut itselle tärkeisiin arvoihin, valintoihin ja ihmissuhteisiin. (Kronqvist & Pulkkinen, 2007, s. 171–175.)

Nuoruus on siis kokonaisuudessaan huomionarvoisten muutosten aikaa. Käsitys itsestä muovautuu ja rakentuu nuoren pohtiessa monia minuuteen ja identiteettiin liittyviä kysymyksiä ja muutoksia. Näitä kysymyksiä herättävät esimerkiksi biologiset muutokset kuten muuttunut kehonkuva ja seksuaalisuus, filosofiset elementit kuten moraal- ja arvokysymykset, sekä kysymykset koskien hänen paikkaansa yhteiskunnassa kuten tulevaa ammattia tai opiskelupaikkaa. Myös muutokset nuoren sosiaalisessa ympäristössä ovat huomattavia. Irtautuminen vanhemmista ja lapsuudenperheestään, sekä uusien ihmissuhteiden luominen seurustelusuhteisiin, ystäviin ja vertaisryhmiin esimerkiksi harrastusten parista ovat vaikuttamassa nuoren kehitykseen. Onnistunut itsenäistymisprosessi vaatii kykyä oppia itsehallintaa ja tunteiden säätelyä, tasapainottamista omien valmiuksien ja ympäristön tai itse asettamien vaatimusten välillä,

kykyä löytää tasapaino ihmissuhteiden läheisyyden ja oman itsenäisyyden välille, sekä taito ottaa vastuu oman elämän hallinnasta. (Saarikallio, 2011, s. 221.)

2.2 Musiikki nuoren elämässä

Musiikilla on hyvin merkittävä rooli nuoren elämässä. Nuoret kuluttavat sitä valtavasti ja se auttaa vastaamaan nuoruuden muuttuviin ihmissuhteisiin, tunteiden käsittelyyn, sekä oman identiteetin muodostamiseen. (Campbell ja muut, 2007; North ja muut, 2000; Saarikallio, 2011; Selfhout, Branje, ter Bogt & Meeus, 2009; Sloboda & O'Neill, 2001.) Jokainen varmaan muistaakin millaisia tunne-elämyksiä ja irtautumisen tunteita musiikki on aiheuttanut nuoruudessa. Musiikilla on Sinkkoson (2010) mukaan merkittävä rooli nuorten elämässä: oman mielimusiikin kuuntelusta tulee suuri osa jokapäiväistä elämää, lapsena aloitettu soittoharrastus saavuttaa uudet syvyydet tai lakkaa kokonaan ja kokeilut ystävien kanssa bändisoiton parissa avaa lukemattomia eri mahdollisuuksia. Sinkkonen kertoo myös haastattelemiensa nuorten kokevan musiikin eräänlaisena tunteiden kaikupohjana, sekä auttavan mielialojen hallinnassa ja parantamisessa. (Sinkkonen, 2010, s. 260–267.)

Nuoret kuuntelevat valtavissa määrin musiikkia. Roberts ja Christenson (2001) arvioivat, että nuori kuuntelee päivittäin 3–4 tuntia musiikkia ja yleisimmin kuunneltu musiikki nuorten keskuudessa olisi populaarimusiikki. Heidän mukaan nuorten, mutta myös muiden ikäluokkien, ensisijainen syy kuunnella musiikkia on yksinkertaisesti mielihyvän tuottaminen. He luokittelevat nuorten populaarimusiikin kuuntelun johtuvan kolmesta eri asiasta. Musiikki auttaa tunteiden säätelyssä, se vahvistaa sosiaalisia kanssakäymisiä ja sanoitusten sisällöt koetaan merkityksellisinä. Tutkitusti etenkin hevimusiikin ja rap-musiikin kuuntelijat pitävät kappaleiden sanoituksia arvossaan, verrattaessa muihin populaarimusiikin kuuntelijoihin. Nuoret etsivät sanoituksista moraalista ja sosiaalista ohjausta. Roberts ja Christenson (2001) korostavat vielä, että populaarimusiikin alaisuuteen kuuluu valtava kirjo erilaisia musiikkigenrejä ja eri musiikit vaikuttavat kuulijoihinsa eri tavoin. Siitä syystä musiikin kuuntelu vaikuttaa eri nuoriin myös eri tavoin. Toiselle aggressiivinen rap-musiikki voi toimia omia tunteita rauhoittavana, kun taas toista se yllyttää toimimaan aggressiivisesti. Myös siihen, mitä musiikkia nuori lopulta valitsee kuunnella, vaikuttaa vielä toinen valtava kirjo asioita kuten sukupuoli, etnisyys, aikakausi ja perhetausta. (Roberts & Christenson, 2001, p. 395–402.)

Nuoren elämään kuuluu koulun ja kodin lisäksi vahvasti myös heidän oma kulttuurinsa. Jarasto ja Sinervo (1999) kertovat nuorisokulttuurien symboloivan nuorille vapautta ja itsenäisyyttä. Nuorisokulttuureja on moninainen kirjo ja usein nämä kulttuurit määrittävät vahvasti musiikin ansiosta. Nykyaikana nuori voi olla esimerkiksi hiphoppari, punkkari tai skeittari. Näillä nuorisokulttuureilla on kaikilla omat pukeutumistyyli, arvot, käyttäytymistavat ja mielimusiikit. (Jarasto & Sinervo, 1999, s. 166–167.) Esimerkiksi hiphopparit saattavat pukeutua ylisuuriin t-paitoihin ja farkkuihin, kuunnella rap- tai hiphop-musiikkia ja harrastaa sen lisäksi yhdessä katutansseja. Leppänen (2007) kertoo, että nuoret kokevat yhteenkuuluvuuden tunnetta löytäessään ympärilleen ihmisiä, jotka jakavat samat mieltymykset musiikkia kohtaan. Tällaisia ihmisryhmiä, jotka keskenään jakavat jotakin, esimerkiksi musiikin tekemisen tai musiikkimaun, kutsutaan ”skeneiksi”. Eri skenejen edustajat voivat jakaa keskenään samanlaisia arvoja ja ajatuksia musiikista, mutta myöskin ympäröivästä maailmasta. (Leppänen, 2007, s. 275–277.)

Nuorisokulttuurissa kuunneltavaa musiikkia voidaan siis kutsua nuorisomusiikiksi. Jarasto ja Sinervo (1999) korostavat, että nuorisomusiikilla on valtava yhdistävä voima nuorten kulttuurissa. Se kuuluu vain heille itselleen, ei esimerkiksi omille vanhemmille. Nuorisomusiikin ympärille onkin kehittynyt suuri toimintaa edistävä verkko musiikkivideoiden, festivaalien ja musiikkikanavien kautta. (Jarasto & Sinervo, 1999, s. 182–183.) Nykyään tähän joukkoon voidaan myös laskea sosiaalinen media sen lukuisine ilmentymismuotoineen. Jarasto ja Sinervo (1999) jatkavat, että vaikka nämä puolestaan yhdistävät yksilöitä ne myös jakavat nuoret musiikin harrastajat vielä pienempiin alaryhmiin, perustuen omiin mielimusiikkeihin ja –artisteihin (Jarasto & Sinervo, 1999, s. 182–183). Nuorisomusiikista on nykypäivänä kehittynyt melkoinen kultakaivos sen tuottajille. North ja muut (2000) esittelivät tutkimuksessaan populaarimusiikin tuottavan Yhdysvalloissa yli miljardi dollaria ensimmäisen kerran vuonna 1967 ja vuoteen 1994 mennessä se oli arvoltaan jo 12 miljardia dollaria (North ja muut, 2000, p. 256).

Musiikki on kokonaisvaltaisesti läsnä nuoren elämässä ja siksi myös nuoren kehitystä. Suvi Saarikallio (2007) selvitti tutkimuksessaan musiikin vaikutuksia nuoruuden kehityksellisten tavoitteiden edistämisessä. Hän jaotteli musiikin merkitykset neljään keskeiseen kategoriaan nuoren psykososiaalisen kehityksen näkökulmasta katsottuna. Nämä teema-alueet ovat identiteetti, tunteet, itsemäärääminen ja ihmissuhteet. (Saarikallio, 2007.) Saarikallio (2011) selventää lukuisien eri tutkimuksien avulla musiikin voivan tukea

kaikkia näitä alueita nuoren kehityksessä. Musiikki tukee identiteetin rakennusprosessia, sekä tarjoaa itsehallinnan ja kykenevyyden kokemuksia. Se symboloi ihmissuhteissa sekä yhteenkuuluvuutta että toisista erottautumista. Ja se tarjoaa positiivisia tunnekokemuksia, mutta myös mahdollistaa vaikeiden ja negatiivisten tunteiden käsittelyn (Saarikallio, 2011, s. 222–227).

Esimerkiksi vanhemmista irtautuminen näkyy tutkitusti vapaa-ajan vieton painottumisen muuttumisena musiikkiin. Campbell ja muut (2007) esittelevät tutkimuksessaan Larson, Kubey ja Colettin (1989) tutkimustulokset joiden mukaan nuoruuteen siirtyessä lapset katsovat vähenemissä määrin televisiota. Tämä on ajanviete, jota yleensä tehdään perheen kanssa. Sen sijaan nuoret käyttävät vapaa-aikaansa enemmän kavereiden kanssa populaarimusiikkia kuunnellen. (Campbell ja muut, 2007, p. 221.) Kun taas Susan Hallam (2010) tutki erittäin laajasti musiikin vaikutuksia nuorten ja lasten kokonaisvaltaiseen kehitykseen. Hänen mukaansa aktiivinen musiikin harrastaminen koko elinkaaren ajan voi tutkitusti parantaa kielellistä kehitystä ja avaruudellista hahmottamista, joka on osa kognitiivista kehitystä. Sen lisäksi musiikkiharrastukseen sitoutuminen parantaa itse-tuntoa, minäpystyvyyttä ja tavoitteellisuutta, joka puolestaan vahvistaa yksilön motivoitumista opiskeluun koulussa. Musiikkiharrastus voi onnistumisien myötä myös edistää minäkokemusta. (Hallam, 2010, p. 281–282.) Nämä lukuisat tutkimustulokset vuorollaan vahvistavat entisestään musiikin merkittävää roolia nuoren kokonaisvaltaisessa kehityksessä.

3 IDENTITEETTI

Nuoren persoonallisuudesta puhuttaessa käytetään usein identiteetin etsimistä tai rakentamista kuvaavana käsitteenä. Keskiössä ovat erityisesti oman yksilöllisyyden ja erillisyyden löytäminen, jonka aikana nuori muodostaa käsitystä siitä, kuka hän on. (Kronqvist & Pulkkinen, 2007, s. 172–173.) Vignoles, Schwartz ja Luyckx (2011) kertovat identiteetin tutkimuksen keränneen suosiota erityisesti lähivuosien aikana. Tutkimuskenttänä se on kuitenkin vielä hyvin hajanainen sen laajan soveltamiskäytännön vuoksi. Identiteetin tutkimusta on tehty niin psykologian, sosiologian, antropologian, kielitieteiden, valtiotieteiden kuin kasvatustieteiden kentällä. Ja jokaisella tieteenalalla on varsin erilaiset määritelmät ja menetelmät identiteetin tutkimukselle. (Vignoles, Schwartz & Luyckx, 2011, p. 7.) Nuoren identiteetin tutkimus painottuu usein kehityspsykologian ja psykososiaalisen tutkimuksen alaisuuteen (Kroger, 1989, p. 4–5). Tässä luvussa määrittelen identiteetin käsitteen kehityspsykologian ja psykososiaalisen tutkimuksen näkökulmasta, sekä esittelen sen historiaa ja sijaa musiikkikasvatuksen alalla.

3.1 Mitä on identiteetti?

Vignoles ja muut (2011) kuvaavat identiteettiä voimakkaaksi rakenteeksi, joka ohjaa yksilöä elämän valintojen ja reittien läpi. Se mahdollistaa voimaantumisen sosiaalisten ryhmien luoman yhteenkuuluvuuden kautta. Identiteetin käsitettä määriteltessä tärkeimmäksi kysymykseksi nousee yksinkertaiselta vaikuttava: kuka minä olen? Vignoles ja muut selventävät kuitenkin, ettei kysymys itsessään olekaan niin yksinkertainen, vaan hyvin moniulotteinen. Minä voidaan nähdä joko yksilönä tai osana yhteisöä – ”Minä olen suomalainen” ja ”Minä olen osa Suomen kansaa”. Sen lisäksi, että yksilö pohtii joko yksilötasolla tai osana ryhmää kuka hän on, vaihtoehtoisesti yksilö voi myös sosiaalisissa kanssakäymisissä käyttäytyä poikkeavasti. (Vignoles ja muut, 2011, p. 2.) Esimerkiksi ihminen voi kokea itsensä yhtä aikaisesti naiseksi, tyttäreksi, tarjoilijaksi, osaksi parisuhdetta, punavihreäksi ja pianistiksi. Yksilöllä voi siis olla lukuisia eri identiteettejä, jotka muodostavat keskenään kokonaisuuden. Tässäkin esimerkissä ilmenee yksilöllä olevan erillinen sukupuoli- ja ammatti-identiteetti, sekä uskonnollinen ja musiikillinen identiteetti.

Kronqvist ja Pulkkinen (2007) avaavat, että identiteetti voidaan jakaa laajasti persoonalliseen identiteettiin ja sosiaaliseen identiteettiin, jossa ensin mainittu kuvastaa yksilöllisesti koettua ajallisesti jatkuvaa samanlaisuutta ja ainutlaatuisuutta. Jälkimmäinen kuvastaa sen sijaan yksilön samaistumista sosiaaliseen ryhmään, kuten harrastus- tai kaveriryhmää, joka on tärkeä osa yksilön koko identiteettiä. (Kronqvist & Pulkkinen, 2007, s. 172.) Sosiaaliseen identiteetin alaisuuteen voi siis katsoa kuuluvaksi myös esimerkiksi kansallinen, etninen, uskonnollinen, fyysinen, musiikillinen ja ammatillinen identiteetti. Jarasto ja Sinervo (1999) määrittelevät identiteetin olevan oman yksilöllisyyden ja minuuden kokemistapa, joka syntyy monesta eri osa-alueesta (Jarasto & Sinervo, 1999, s. 16–17). Erik H. Erikson (esim. 1950) määrittelee identiteetin kokemuksena itsestä yksilönä, jolla on ajallinen jatkuvuus ja samanlaisuus, sekä kykyä toimia sen mukaisesti. Erikson lähestyi identiteetin kehitystä tarkemmin kehitysteoriansa kriisien kautta. (Erikson, 1950, 1983, 1994.) Erikson jakaa sen sijaan identiteetin ryhmäidentiteettiin, sekä egoidentiteettiin, pohjaten vahvasti Sigmund Freudin psyykeen kolmiportaiseen psykoanalyttiseen malliin. Erikson avaa Freudin jakoa psyykeen kolmeen kerrokseen, joissa: *id* eli viettipohja kuvaa ihmisen primitiivisiä/biologisia aspekteja, *superego* ihmisen sosiologisia, kasvatuksen kautta opittuja piirteitä, sekä ihmisen tietoista toimintaa ohjaava *ego*. *Ego* nähdään psyykeen keskimmäisenä kerroksena, jossa se tasapainoilee viettipohjan vaistonalaisuuden ja yliminän sosiologisten arvaamattomuuksien välillä. (Erikson, 1994, p. 18–20.) Identiteetti on siis ihmisen yksilöllinen käsitys itsestään ajallisesti jatkuvana ja samanlaisena yksilönä, sekä suhteessa muihin.

Vignoles ja muut (2011) jatkavat identiteetin tutkimuksen ilmentyvän kahden sijaan kolmella tasolla: yksilöllinen eli persoonallinen identiteetti, suhteellinen identiteetti sekä kollektiivinen identiteetti. Heidän mukaan *yksilöllinen* identiteetti merkitsee itsensä määrittelemistä yksilötasolla. Tämän alaisuuteen voi kuulua yksilön sisäiset tavoitteet, arvot ja uskomukset, uskonto ja hengellisyys, käyttäytymisen normit, itsetunto ja itseisarvo, tulevaisuuden ”minät” ja yksilön oma narratiivinen ”elämäntarina”. Tästä näkökulmasta tarkasteluna identiteetin rakentaminen ja löytäminen nähdään yksilölähtöisenä prosessina. Sen sijaan *suhteellinen* identiteetti muodostuu yksilön suhteissa muihin ihmisiin, kuten esimerkiksi perheeseen tai työympäristöön. Tällöin ihminen kokee itsensä esimerkiksi vaimoksi tai rehtoriksi. Tälle näkökulmalle tavanomaista on ajattelu siitä, ettei yksilö voi rakentaa identiteettiään kokonaan itse. Viimeiseksi *kollektiivinen* identiteetti määrittyy ihmisen osallisuudesta sosiaalisiin ryhmiin

tai kategorioihin, sekä sen herättämiin tunteisiin uskomuksiin ja asenteisiin. Tähän voi sisältyä esimerkiksi oma harrastusryhmä tai perhe, mutta myöskin laajemmin etnisyys tai sukupuoli. (Vignoles ja muut, 2011, p. 3–4.) Identiteetin tutkimuksessa nämä eri alueet voivat tutkimuksesta riippuen saada erilaisia painotuksia tutkimuksessa. Vignoles ja muut (2011) tarkentavat lopuksi, että yksilön näkökulmasta tarkasteltuna identiteetti koostuu minäkuvasta, ja itse valittujen tai hänelle annettujen sitoumusten yhtymäkohdista. Se koostuu rooleista ja yksilön eri asemista suhteessa muihin henkilöihin. Ja sen lisäksi se koostuu hänen osallisuudesta sosiaalisiin ryhmiin ja kategorioihin. Kategorioilla tarkoitetaan yksilön laajempia sosiaalisia ryhmiä kuten sukupuolta ja kansallisuutta (Vignoles ja muut, 2011, p. 4.)

3.2 Identiteetin tutkimuksen historia

Identiteetin tutkimusta on tutkittu usealta eri tutkimusalalta, mutta useimmat ihmisen psykologiset kehitysteoriat ovat tehty psykososiaalisesta näkökulmasta, jossa ihmisen kehitykseen nähdään vaikuttavan sekä sisäiset, että ulkoiset tekijät (esim. Erikson, 1950, 1983, 1994; Marcia, 1967 & Levinson, 1979). Tässä näkökulmassa seurataan Dunderfeltin (2011) mukaan tarkasti ihmisen biologista kehitystä ja kasvua, sekä huomioidaan siihen vaikuttavat yhteiskunnalliset elementit. Keskiössä ovat myös eri ikävaiheiden psyykkisten tekijöiden kehitys, kuten ajatusten, tunteiden ja tahdon. Pääpaino on kuitenkin aikuisuutta edeltävissä ikävaiheissa, jolloin persoonallisuuden kehitys on voimakkaimmillaan. (Dunderfelt, 2011, s. 224–225.)

Psykososiaalisen elämänkaaritutkimuksen pohja on vakaasti psykoanalyttisessa tutkimusperinteessä ja psykososiaalisen kehityksen eittämättä suurin nimi Erik H. Erikson pohjaakin tutkimustaan Sigmund Freudin psykoanalyttiseen malliin. Psykoanalyttisen peruskoulutuksen jälkeen Erikson halusi laajentaa persoonallisuuden kehitystä koskemaan pelkän sisäisyyden sijaan myös yhteiskunnallisia aspekteja. (Dunderfelt, 2011, s. 225.) Eriksonin kriisiteorian mukaan ihminen käy elämänsä aikana läpi kahdeksan kehityksen vaihetta, joissa yksilö kohtaa erilaisia haasteita ja tehtäviä. Erikson esittää, ettei kehitystä voi tapahtua ilman konflikteja, mutta että näiden tarkoituksena olisi luoda yksilössä uusia kykyjä ja valmiuksia. Siksi kehitysteoriaa kutsutaankin kriisiteoriaksi, ihminen siirtyy seuraavaan kehityksen vaiheeseen tietyn kriisin läpikäymisen kautta. Näitä kriisejä syntyy varhaislapsuudesta aina vanhuuteen saakka, mutta tälle tutkielmalle niistä keskeisimpänä

on nuoruusiän identiteetti vs. roolihämmennys -kriisi. (Erikson, 1982, s. 239–257; Erikson, 1994, p. 51–57.) Dunderfelt (2011) korostaa vielä Eriksonin teorian monimuotoisuutta, etteivät Eriksonin vastakkaisina pareina esittämät kehitystehtävät sulje toisiaan pois. Kukaan ei voi käydä kehitysvaiheita täydellisestä läpi ja, että yksilölle on eduksi kehitysvaiheiden kokemukset negatiivisista voimista ja tapahtumista elämässään. (Dunderfelt, 2011, s. 234.)

Identiteetin tutkimusta on tehty erittäin paljon vuosikymmenien aikana ja tässä esittelen vain pienen osan siitä. Vignoles ja muut (2011) vahvistavat todella identiteetin tutkimuksen, etenkin yksilöllisestä näkökulmasta, pohjan olevan Eriksonin teoriassa, joka on peräisin 1950-luvulta. He avaavat teoksessaan enemmän identiteetin tutkimuksen historiaa ja sen eri ilmentymiä. Eriksonin teorialta puuttui kuitenkin empiirinen tutkimus, joten tutkija James Marcia toi tähän muutoksen operationalisoimalla identiteetin teorian Eriksonin teoriaan pohjaten 1960-luvulla. Jane Kroger jatkoi samaa operationalisointia myös pohjaten Eriksoniin 1990-luvulla. 1980-luvulla identiteetin tutkimuksen keskiöön nousi yksilön tulevaisuuden ”minät” ja identiteetti-pohjainen motivaatio näiden tulevaisuuden haaveiden saavuttamiseksi. (mm. James, 1980; Markus & Nurius, 1986.) 1980-luvulla luotiin myös sosiaalisen identiteetin tutkimustraditio Henri Tajfel’in (1986) toimesta. 2000-luvulle siirtyessä tutkijat (mm. McAdams, Bamberg, Grotevant & Von Korff) lähestyivät identiteetin tutkimusta narratiivisen elämäntarinan kautta, jossa yhdistyi tutkimuksen kvalitatiiviset ja kvantitatiiviset mahdollisuudet. (Vignoles ja muut, 2011, p. 14–16.)

3.3 Identiteetin kehitys nuoruudessa

Ihmisen kehityksen eri vaiheissa, erityisesti lapsuuden ja nuoruuden murroskohdissa, identiteetit muuttuvat ja muovautuvat soveltuakseen paremmin elämän tuomiin uusiin tilanteisiin ja kokemuksiin (Campbell ja muut, 2007, p. 221). Identiteetillä on lukuisia määritelmiä ja siksi myös nuoruuden tutkimuksen kentällä. Even Ruud (1997) on esittänyt, että toisaalta se viittaa nuoren persoonallisiin piirteisiin ja toisaalta nuoren omaan käsitykseen itsestä (Ruud, 1997, p. 5). Tämän lisäksi nuoruuden tutkimus on pitkään huomioinut myös sosiaalisen kontekstin nuoren identiteetin muodostuksessa ja yhä enenemissä määrin nuoret luottavat muihin vertaisryhmissään muodostaessaan kuvaa itsestään (Tarrant, North & Hargreaves, 2002, p. 136).

Keskinuoruuden (14–18v.) merkittävämmäksi kehitystehtäväksi lasketaan usean tutkimuksen mukaan identiteetin muodostaminen (Erikson, 1950, 1982; Marcia, 1967 & Kroger, 1989). Nuoren kehityksen näkökulmasta tarkasteltuna identiteetin tutkimus painottuu yleisimmin kehityspsykologian (Kroger, 1989, p. 192) ja psykososiaalisen tutkimuksen kentälle (Dunderfelt, 2011, s. 224–225). Eriksonin (1982, 1994) kriisiteorian mukaan nuori käy lävitse identiteetti vs. roolihämmennys –kriisiä. Onnistuneen kehitysprosessin jälkeen nuorelle on kehittynyt eheä minäidentiteetti ja hän kykenee muodostamaan ja säilyttämään läheisiä ihmissuhteita. Kehitysvaiheen vaarana on sen sijaan roolihämmennys, jolloin nuoren käsitys itsestä on hajanainen ja mahdollisuus syrjäytymiseen vahva. (Erikson, 1982, s. 239–257; Erikson, 1994, p. 51–57.) James Côté (2009) tarkentaa, että Eriksonin teorian mukaan identiteetin muodostuksen päätehtävä on vakiinnuttaa lapsuudessa muotoutuneet identiteetin juuret eheään aikuisuuden identiteettiin (Côté, 2009, p. 269).

Jane Kroger (1989) kokoaa teoksessaan yhteen nuoruuden identiteetin tutkimuskenttää, johon Eriksonin kriisiteoria myös lukeutuu. Krogerin mukaan nuoren identiteetti kehittyy vaiheiden kautta, joiden aikana ”minä” eriytyy ja nuoren ihmissuhteet muotoutuvat ikään kuin uudelleen. ”Minän” eriytyminen tarkoittaa sitä, että ensimmäistä kertaa ihmisellä on selvä käsitys itsestä yksilöllisenä olentona ja omasta asemastaan tässä maailmassa. Ihmissuhteiden uudelleen muotoutuminen sen sijaan pitää sisällään muun muassa nuoren ja hänen vanhempien välisen suhteen muutoksen. Vastuu nuoren elämän kulusta ja päätöksistä siirtyy vanhemmilta nuorelle itselle. (Kroger, 1989, p. 192–193.)

3.4 Identiteetin tutkimus musiikkikasvatuksen kentällä

Lukuisat tutkijat esittävät, että musiikki voi tukea nuoren identiteetin rakennusprosessia ja tässä esittelen muutamia sellaisia tutkimuksia. Mark Tarrant, Adrian North, Susan O’Neill ja David Hargreaves ovat tehneet kattavasti tutkimusta yhdessä ja itsenäisestikin liittyen nuoruuden identiteetin kehitykseen ja musiikkiin. Tarrant ja muut (2002) kertovat identiteetin tutkimuksen musiikkikasvatuksen kentällä olevan lähtöisin 1980-luvulta ja sen saaneen uusia ulottuvuuksia 1990-luvun puolella välissä ja etenkin vuosituhannen vaihteessa (Tarrant ja muut, 2002, p. 135).

Yhdysvalloissa ja Iso-Britanniassa identiteetin tutkimus musiikkikasvatuksen kentällä on vahvasti yhteydessä myös nuoren muihin kehityksellisiin vaiheisiin, kuten tunteiden

käsittelyyn, mutta myöskin nuoren sosiaalisiin toimintoihin ja piireihin. North ja Hargreaves (1999) tutkivat mielimusiikin käyttämistä oman identiteetin projisointiin muille, käyttämällä sitä kuin ”tunnistusmerkkiä”, Tarrant ja muut (2002) tutkivat musiikin sosiaalisen kontekstin vaikutusta identiteettiin ja Tia DeNora (1999) tutki sen sijaan musiikin tarjoamaa välinettä sosiaaliselle toimijuudelle, tunteiden käsittelylle ja identiteetin muodostukselle (North & Hargreaves, 1999; Tarrant ja muut, 2002; DeNora, 1999). North ja muut (2000) tutkivat musiikin merkityksellisyyttä nuorilla, josta selvisi heidän käyttävän musiikkia identiteetin muodostuksen tueksi, sekä tunteiden käsittelyyn ja sen lisäksi Even Ruud (1997) näkee tutkimuksessaan musiikin eräänlaisena metaforana yksilön tai ryhmän identiteetille (North ja muut, 2000; Ruud, 1997). Edellä mainitut tutkimukset tarkastelevat musiikkiharrastusta lähinnä musiikin kuuntelun kautta. Sen lisäksi esimerkiksi Adria Hoffman (2012) ja Elizabeth Parker (2014) ovat tutkineet yhteisen musiikkiharrastuksen, kuten kuorolaulun tai orkesterisoiton vaikutuksia nuoren identiteetin kehitykseen (Hoffman, 2012; Parker 2014).

Suomessa identiteetin tutkimusta musiikkikasvatuksen kentällä edistää vahvasti Suvi Saarikallio (kts. myös Suvi Laiho). Saarikallio (esim. 2007, 2011) tarkastelee ja tutkii lukuisissa tutkimuksissaan musiikin vaikutuksia nuoren kehitykseen, psyykkiseen itsesäätelyyn, tunteiden käsittelyyn ja musiikin psykologisiin funktioihin nuoruudessa, joista identiteetin kehitys on yhtenä tutkimuskohteena (Saarikallio, 2007, 2011; Laiho, 2002, 2004). Tämän lisäksi Suomessa, mutta kansainvälisestäikin identiteetin tutkimus musiikkikasvatuksen kentällä näyttäisi painottuvan myös nuoren musiikillisen identiteetin tutkimukseen, etenkin instrumenttiharrastuksen tai yhtyesoiton parissa.

4 MUSIIKKIHARRASTUS JA IDENTITEETIN KEHITYS

Musiikkia voi harrastaa lukemattomin eri tavoin, yksin ja yhdessä. Musiikkia voi kuunnella, vaikka päivän jokainen hetki oman kännykän ja kuulokkeiden turvin, musiikkia voi harrastaa omien kavereiden kanssa bänditunnilla ja kuorossa tai musiikkia voi soittaa omalla instrumentilla soittotunnilla tai oman kodin puitteissa. Campbell ja muut (2007) tuovat esille tutkimuksessaan, että musiikki voi toimia nuorelle eräänlaisena välineenä, minkä avulla voi rakentaa, neuvotella ja muokata oman persoonallisen, sekä sosiaalisen identiteetin piirteitä ja ilmentymiä. Identiteetin muovautuminen nähdään myös pääasiallisena musiikin sosiaalisista funktioista. (Campbell ja muut, 2007, p. 222.) Musiikin kuuntelua, esittämistä ja siitä keskustelemista ei pidä nähdä oman identiteetin peilinä vaan musiikkia tulisi tarkastella eräänlaisena välineenä jolla esittää ulkopuolelle oman identiteetin ilmentymiä (Ruud, 1997, p. 3). Seuraavaksi haluan selvittää millä tavoin erilaiset musiikin harrastuksen muodot voivat vaikuttaa nuoren identiteetin ja minäkuvan muodostumiseen ja rakentumiseen.

4.1 ”Minä ja musiikki” – Itsenäisen musiikin harrastamisen vaikutus identiteettiin

North ja muut (2000) selvittivät tutkimuksessaan miksi nuoret kokevat musiikin itselleen tärkeäksi ja merkitykselliseksi. Tutkimustuloksista käy ilmi, että nuorille yksi pääsyistä kuunnella populaarimusiikkia on oman identiteetin kehitys. Nuoret saattoivat myös tarkkailla tiettyjen musiikkityylien fanien edustamia persoonallisuuden piirteitä ja käyttää niitä oman identiteetin määrittelemiseen. Tällainen itsenäinen musiikin kuuntelu ja oman identiteetin rakennus voi tavallaan myös auttaa yksilön sosiaalisen identiteetin kehitystä, sillä se lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta muihin vertaisiinsa. (North ja muut, 2000, p. 258, 270.) Musiikin kuuntelulla on siksi myös tärkeä rooli nuoren elämässä ja kehityksessä, sillä se puhuttelee kuulijoitaan. Saarikallio (2004) mainitsee populaarimusiikin sisältöjen ja sanoitusten yleisten teemojen, joista identiteetti on yksi, puhuttelevan erityisesti nuoria (Saarikallio, 2004, p. 49). Musiikin kuluttaminen kuuntelun tai musiikkivideoiden välityksellä avaa nuorille myös mahdollisuuden peilata ja rakentaa omaa sukupuoli-identiteettiä. Arnett (1995) kertoo nuorten etsivän populaarimusiikin esittäjien ja sisältöjen kautta sukupuolille tyypillisiä fyysisiä ja käytöksellisiä ihanteita ja käyttävät niitä oman identiteetin rakennusprosessissa. Erityisesti tyttöjä kiehtoo populaarimusiikin romanttisen rakkauten ja seksin sisällöt. Mutta sekä tytöille, että pojille sukupuoli, seksuaalisuus ja

parisuhteet ovat keskeisessä asemassa identiteettiä rakentaessa (Arnett, 1995, p. 522) ja näihin kysymyksiin populaarimusiikin sisällöt, joko kuuntelun ja musiikkivideoiden kautta, voivat tarjota vastauksia.

Susan Hallam (2010) esitteli Iso-Britanniassa tehdyn tutkimuksen, jonka tarkoituksena oli edistää taideaineiden asemaa yläkoulun opetussuunnitelmassa ja tuloksista ilmeni, että musiikilla on havaittuja vaikutuksia nuorten sosiaalisiin taitoihin, muiden huomiointiin, hyvinvointiin ja musiikin siirtovaikutuksiin. Oppilaat kokivat musiikin tuntien olevan hauskoja ja terapeutisia, ne vahvistivat itsetuntoa esiintyä muiden edessä, helpottivat ryhmätöiden tekemistä ja antoivat keinoja itseilmaisulle. Sen lisäksi instrumenttia soittavat oppilaat kokivat musiikin tuntien vahvistavan identiteetin tuntoa ja itsetuntoa. (Hallam, 2010, p. 278.)

Myös siis soittotunneilla käyminen voi edistää nuoren identiteetin kehitystä. Kosonen (2001) selvitti nuorten pianonsoittajien kokemuksia musiikkiharrastuksestaan ja tuloksesta käy ilmi, että pianonsoitto voi positiivisena kokemuksena vahvistaa yksilön kokonaisidentiteettiä ja toimia selkeänä tekijänä musiikillista identiteettiä muodostaessa. Soittajille oli tärkeää onnistumisen kokemusten aikana soitonopettajan hyväksyvä arvio ja siitä koettu yhteinen ilo. Oma soitonopettaja nähtiin myös eräänlaisena musiikillisena roolimallina, josta oppilas itse voi poimia vaikutteita omaan tulevaan muusikkouteen. (Kosonen, 2001, s. 103–106, 129). Vaikka soittotunneilla käyntiä ei voi tarkastella täysin yksilöllisenä prosessina identiteetin kehitystä tutkiessa, tapahtuu harjoittelu kuitenkin usein itsenäisesti.

4.2 Musiikkia yhdessä!

Kuten Tarrant ja muut (2002) arvioivat tutkimuksessaan nuoret tukeutuvat yhä useammin vertaisryhmiinsä muodostaessaan omaa identiteettiään. Vertaisryhmät ovat nuorille yleisestikin tärkeitä ja siksi he haluavat säilyttää hyvät suhteet niihin. Tarrant ja muut uskaltavatkin sen mukaan väittää, että osoittamalla omalle ryhmälle sopivaa musiikillista käyttäytymistä nuoret säilyttävät hyvät suhteet niihin ja sitä mukaa rakentavat onnistuneesti identiteettiään. (Tarrant ja muut, 2002, p. 136.) Lukuisat tutkimukset osoittavat, että musiikilla ja erityisesti yksilön henkilökohtaisilla mielimusiikkigenreillä voidaan viestittää muille ihmisille ominaisuuksia itsestä. Rentfrow ja McDonald (2010) esittävät tutkimuksessaan, että ihmisen musiikilliset mieltymykset heijastelevat suoraan

heidän persoonallisuutta ja sen ilmentymiä, sekä itsessä, että muissa ihmisissä (Rentfrow & McDonald, 2010, p. 669–690). Tätä tutkimusta tukee myös Frithin (1983), sekä Northin ja muiden (2000) löydökset, joiden mukaan nuoret käyttävät musiikkia eräänlaisena ”merkkinä” rinnassaan – välineenä, jolla viestittää ja luonnehtia omaa sisintään ja identiteettiään muulle maailmalle. Näiden tutkimusten mukaan musiikki voi myös auttaa nuorten identiteetin rakennustyötä. (Frith, 1983, p. 217; North ja muut, 2000, p. 257–258). Myös Selfhout ja muut (2009) tulivat siihen tulokseen, että samanlainen musiikkimaku auttaa kaverisuhteiden luomisessa ja ylläpitämisessä nuoruudessa (Selfhout ja muut, 2009, p. 106). Kuten myös Sinkkosen (2010) yksinkertainen toteamus kertoo: musiikilla on suuri merkitys nuoria yhdistävänä ja erottavana tekijänä (Sinkkonen, 2010, s. 261).

Elizabeth Parker (2014) tutki yläkoulun kuorolaisten sosiaalisen identiteetin muovautumista ja kuorossa laulamisen vaikutuksia siihen. Tutkimustulokset osoittivat sen todella olevan merkittävässä roolissa yksilön identiteetin määrittelyssä ja kehityksessä. Kuorossa laulaminen toi nuorten keskuuteen yhteenkuuluvuuden tunteen, joka vuorollaan lähensi kuorolaisten tuntemuksia toisistaan, mutta myös vahvisti yksilöiden minäkuva. Parker arveli, että kuorolaisten identiteetin kehitys sosiaalisen musiikin tekemisen kautta voi tukea nuoria heidän siirtyessä uusiin ja haastaviin elämän kehityksellisiin vaiheisiin. (Parker, 2014, p. 28–30.)

Yhdessä musisointia voi nykypäivänä harjoittaa niin formaalissa kuin informaalissa ympäristössä. Esimerkiksi Pohjois-Amerikassa yhteismusisointia koulussa voi Lee ja Worthyn (2012) mukaan harrastaa erilaisissa bändeissä, orkestereissa ja kuoroissa (Lee & Worthy, 2012, p. 808–809). Informaalissa ympäristössä eli virallisen toiminnan ulkopuolella yhteismusisointia voi harjoittaa Rodriguezin (2012) mukaan erilaisissa populaarimusiikkikokoonpanoissa. Tällaisia ovat esimerkiksi kitarayhtyeet, rock-bändit ja hiphop-yhtyeet. Hiphop-yhtyeeseen voi kuulua räppäreitä, DJ ja katutanssijoitakin. (Rodriguez, 2012, p. 882–886.) Kokotsaki ja Hallam (2007) pyrkivät selvittämään korkeamman koulutuksen musiikinopiskelijoiden koettuja yhteissoiton vaikutuksia heidän elämään. Vastaajilla oli vaihtelevat taustat eri yhtyeissä kuten kamariorkesterissa tai jousikokoonpanoissa ja kokemukset olivat peräisin myös nuoremmalta iältä. Tulokset olivat kuitenkin yhtenäisiä, sillä opiskelijat kokivat yhtyeeseen kuulumisen ja siinä yhdessä soittamisen olevan olennainen osa heidän persoonallista identiteettiään. Yhtyeisoiton

koettiin auttavan heitä oman persoonallisuuden rakentamisessa sekä kehittävän vahvan tunteen omasta identiteetistään. (Kokotsaki & Hallam, 2007, p. 93, 102.)

Dabback (2008) raportoi myös erään bändiprojektin tulosten perusteella, että bändiin kuulumisen ja siinä soittaminen tarjoaa tärkeän välineen identiteetin rakennukseen ja siihen myöhemmin palaamiseen. Identiteetit rakentuvat ja muovautuvat yhtyeissä sosiaalisten vuorovaikutusten kautta. Soittajat muodostavat uusia musiikillisia identiteettejä, eivät pelkästään musiikillisten taitojensa perusteella, vaan myös omaksuttujen, musiikkiryhmälle tarpeellisten ja arvokkaiden, roolien perusteella. Muiden ryhmäläisten hyväksyntä ja rohkaisu vuorollaan vahvistavat yksilön musiikillista identiteettiä, riippumatta siitä tuleeko myönteinen palaute musiikin ammattilaisilta. (Dabback, 2008.)

4.3 Nuoren musiikillinen identiteetti

Mikä on musiikillinen identiteetti? Hargreaves, Miell ja MacDonald (2002) määrittelevät musiikillisen identiteetin koostuvan kahdesta osasta: identiteetti musiikissa ja musiikki identiteetissä. Identiteetti musiikissa tarkoittaa niitä musiikillisen identiteetin osia jotka ovat sosiaalisesti määrittäneitä. Näitä voivat olla esimerkiksi yksilön identifioituminen tiettyyn instrumenttiin tai musiikkigenreen. Musiikki identiteetissä sen sijaan viittaa musiikin käyttämistä yksilöllisen identiteetin kokonaisuuden muodostamiseen. Nuoren musiikillinen identiteetti voi siis koostua esimerkiksi seuraavista asioista. Nuori on kitaristi, kuuntelee mielellään heavy rockia ja hän kuuntelee sitä etsiäkseen siitä miehelle sopivia malleja, eli rakentaa omaa sukupuoli-identiteettiään. (Hargreaves, Miell ja MacDonald, 2002, p. 1–15.)

Musiikillinen identiteetti vaikuttaa nuoren kehitykseen välillisesti. Se toimii linkkinä musiikillisten taitojen ja sosiaalisten sekä kulttuuristen kontekstien välillä nuoren oppimisessa ja vaikuttaa taitojen lisäksi myös kehitykseen. (Hargreaves, MacDonald & Miell, 2012, p. 130–132.) Se jäsentää myös musiikin sosiaalisia vaikutuksia ja Hargreaves ja muut (2002) osoittavatkin musiikin voivan edistää ihmissuhteita ja musiikkiin liittyvät mieltymykset voivat määrittää nuorilla tiettyyn sosiaaliseen ryhmään kuulumista. Nämä musiikin avulla muodostuneet sosiaaliset voimat edistää monin tavoin identiteetin ilmaisemista ja kehittymistä. (Hargreaves ja muut, 2002, p. 5.)

Hargreaves ja muut (2002) toteavat, että jokaisella ihmisellä on oma musiikillinen identiteetti (Hargreaves ja muut, 2002, p. 11). Mutta miksi ihmisen musiikillinen identiteetti on tärkeä? Alexandra Lamont (2002) väittää, että lapsilla joilla on oman kokemuksen mukaan positiivinen musiikillinen identiteetti, on myös suurempi halukkuus harrastaa musiikkia. Nämä lapset harrastavat musiikkia vapaa-ajallaan, mutta pitävät myös todennäköisemmin koulun musiikin tunteista ja musiikinopettajista. Siitä syystä nuoren positiivisen musiikillisen identiteetin muodostusta on tärkeä tukea, jotta nuori harrastaisi mahdollisimman paljon omalle kokonaisvaltaiselle kehitykselle niin tärkeää musiikkia. (Lamont, 2002, p. 56–57.)

Kokotsaki ja Hallam (2007) selvittivät tutkimuksessaan yhtyesoiton olevan olennainen osa musiikinopiskelijan identiteettiä ja sen kehitystä, mutta tulokset kertoivat yhtyeeseen kuulumisen määrittelevän myös opiskelijoiden omaa musiikillista identiteettiä ja parantavan heidän itsetuntoa (Kokotsaki & Hallam, 2007, p. 106). Myös musiikkiprojektissa työskentely voi kehittää nuoren musiikillista identiteettiä. Leena Pääkkönen osoitti väitöskirjatutkimuksessaan, että nuorten esiintyminen yhteisessä konserttiprojektissa oli joillekin nuorille hyvin positiivinen kokemus ja, että sillä on merkitystä heidän musiikilliselle identiteetille (Pääkkönen, 2013, s. 114).

5 POHDINTA

Musiikin positiivisia vaikutuksia ihmisen kokonaisvaltaiseen kehitykseen ei voi, lukuisien tutkimuksien valossa, kiistää. Tutkimukset osoittavat, että musiikin harrastaminen voi vaikuttaa positiivisesti nuoren kehitykseen ja toimia tukevana siltana kehityksessä lapsesta aikuiseksi. Kuten Tarrant, North ja Hargreaves esittelevät (2002), musiikilla on merkittävä rooli nuoren identiteetin kehityksessä ja he väittävät, että kenties tasapainoisin identiteetti syntyy, kun yksilö kuuntelee sekä omia sisäisiä musiikillisia tarpeita, mutta myöskin sosiaalisen ympäristön asettamia tarpeita. Heidän mukaan tasapainoinen identiteetti vaatii rakentuakseen myös formaalia musiikin opetusta esimerkiksi kouluasetelmassa, mutta myöskin informaalia musiikin harrastamista. Koulun musiikintunnit voivat tarjota keinon rakentaa tärkeitä identiteetin osa-alueita, kuten tulevaisuuden ammatinvalintoja, mutta nuoren vähentynyt identifioituminen kouluympäristöön vaatii musiikin harrastamista myös sen ulkopuolella, jolloin oman identiteetin laajempi tarkastelu ja rakennus mahdollistuvat. (Tarrant, North & Hargreaves, 2002, p. 144–146.)

Siitä syystä näen erittäin tärkeäksi tulevana musiikkikasvattajana tarjota oppilailleni mahdollisimman kattavat mahdollisuudet harrastaa musiikkia koulussa, mutta myöskin vapaa-ajalla. Uskoisin monipuolisten musiikkiharrastusten kirjon läpi elinkaaren edistävän vielä kokonaisvaltaisemmin yksilön identiteetin muodostusta ja tästä syystä peruskoulussakin nuorelle tulisi esitellä mahdollisimman monia musiikin harrastuksen muotoja sekä koulussa, että sen ulkopuolella. Mutta nuoren musiikkiharrastuksen ja sen monipuolisuuden tärkeyden yläpuolelle nousee kuitenkin se, että harrastuksen tulee ehdottomasti olla nuorelle mieluisin. Näin Susan Hallamkin (2010) toteaa tutkimuksessaan. Musiikin positiiviset hyötyvaikutukset tulevat esille vain jos yksilö kokee musiikkiharrastuksen palkitsevaksi ja mieluisaksi. (Hallam, 2010, p. 281–282.) Siitä syystä nuori tulisi tutustuttaa monipuoliseen musiikkiharrastuksen tarjontaan, jotta hän voi valita itselleen mieluisan harrastuksen.

Tuomela ja Tossavainen (2015) korostavat vielä, että musiikinopettajalla ja vanhemmilla on tärkeä rooli nuoren musiikkiharrastuksen jatkuvuudessa. Koko nuoruuden aikana annettu tuki ja kannustus nuoren musiikkiharrastusta kohtaan edesauttaa harrastuksen jatkumista myös epäonnistumisien valossa. (Tuomela & Tossavainen, 2015, p. 42–43, 53–54.) Koko tutkimusaiheen tutkimusta olisi mielestäni syytä syventää vielä, ja siihen

haluaisin perehtyä Pro gradu –tutkielmassani. Yläkoulun musiikkipainotteisen luokan oppilaat harrastavat keskimäärin musiikkia enemmän ja monipuolisimmilla tavoilla sekä koulussa, että vapaa-ajalla. Heihin kohdistuva haastattelututkimus voisi tuoda vielä keskitetympiä vastauksia musiikin monipuolisen harrastamisen vaikutuksista nuoren identiteetin kehitykseen.

6 LÄHTEET

- Arnett, J. J. (1995). Adolescents' uses of media for self-socialization. *Journal of Youth and Adolescence*, 24(5), 519–533.
- Campbell, P. S., Connell, C., & Beegle, A. (2007). Adolescents' expressed meanings of music in and out of school. *Journal of Research in Music Education*, 55(3), 220–236.
- Côté, J. E. (2009). Identity formation and self-development in adolescence. In R. Lerner & L. Steinberg (Eds.), *Handbook of adolescent psychology* (3rd ed., Vol. 1, pp. 266–304). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.
- Dabback, W. (2008). Identity formation through participation in the Rochester New Horizons Band programme. *International Journal of Community Music*, 1(2), 267–286.
- DeNora, T. (1999). Music as a technology of the self. *Poetics: Journal of Empirical Research on Literature, the Media, and the Arts*. 27, 31–56.
- Dunderfelt, T. (2011). *Elämäntarkkailu*. Helsinki: WSOYpro Oy.
- Eerola, P.-S. (2014). Musiikin opiskelun siirtovaikutuksia – katsaus empiirisiin tutkimuksiin. *Musiikkikasvatus*, 1(17), 57–70.
- Erikson, E. H. (1950). *Childhood and society*. New York: W. W. Norton & Company Inc.
- Erikson, E. H. (1982). *Lapsuus ja yhteiskunta*. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Erikson, E. H. (1983). *Identity: Youth and Crisis*. London: Faber & Faber.
- Erikson, E. H. (1994). *Identity and the Life Cycle*. New York: W. W. Norton & Company Inc.
- Frith, S. (1983). *Sound effects: youth, leisure and the politics of rock*. London: Constable.
- Hallam, S. (2010). The power of music: Its impact on the intellectual, social and personal development of children and young people. *International Journal of Music Education*, 28(3), 269–289.
- Hargreaves, D., MacDonald, R., & Miell, D. (2012). Musical identities mediate musical development. In G. McPherson & G. Welch (Eds.), *The Oxford handbook of music education* (Vol. 1, pp. 125–142). New York, Oxford University Press.
- Hargreaves, D., Miell, D., & MacDonald, R. (2002). What are musical identities and why are they so important? In R. MacDonald, D. Hargreaves & D. Miell (Eds.), *Musical identities* (pp 1–21). Oxford: Oxford University Press.

- Jarasto, P., & Sinervo, N. (1999). *Murrosikäisen ja nuoren maailma*. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Kokotsaki, D., & Hallam, S. (2007). Higher education music students' perceptions of the benefits of participative music making. *Music Education Research*, 9(1), 93-109.
- Kosonen, E. (2001). *Mitä mieltä on pianonsoitossa? 13–15 –vuotiaiden pianonsoittajien kokemuksia musiikkiharrastuksestaan* (väitöskirja). Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Kroger, J. (1989). *Identity in adolescence*. London: Routledge.
- Kronqvist, E.-L., & Pulkkinen, M.-L. (2007). *Kehityopsykologia: Matkalla muutokseen*. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.
- Laiho, S. (2002). *Musiikki nuorten kehityksen ja psyykkisen itsesäätelyn tukena*. (Pro gradu –tutkielma). Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Laiho, S. (2004). The psychological functions of music in adolescence. *Nordic Journal of Music Therapy*, 13(1), 47–63.
- Lamont, A. (2002). Musical identities and the school environment. In R. MacDonald, D. Hargreaves & D. Miell (Eds.), *Musical identities* (pp 41–59). Oxford: Oxford University Press.
- Lee, W. R., & Worthy, M. D. (2012). North American school ensembles. In G. McPherson & G. Welch (Eds.), *The Oxford handbook of music education* (Vol. 1, pp. 807–825). New York, Oxford University Press.
- Lepistö, J. (2017). *Professori: Peruskoulua päättävien oppilaiden musiikkitaidot keskimäärin välttävällä tai kohtalaisella tasolla*. URL: <http://www.mtv.fi/uutiset/kotimaa/artikkeli/professori-peruskoulua-paattavien-oppilaiden-musiikkitaidot-keskimaarin-valttavalla-tai-kohtalaisella-tasolla/6349066> Haettu: 22.4.2017
- Leppänen, T. (2007). Populaarimusiikki yleisöjen identiteettejä kartoittamassa. Teoksessa M. Aho & A.-V. Kärjä (toim), *Populaarimusiikin tutkimus* (s. 268–290). Tampere: Vastapaino.
- Levinson, D. J. (1979). *The seasons of a man's life*. New York: Ballantine Books.
- Marcia, J. E. (1967). Development and validation of ego-identity status. *Journal of Personality and Social Psychology*, 3(5), 551–558.
- North, A. C., & Hargreaves, D. J. (1999). Music and adolescent identity. *Music Education Research*, 1(1), 75–92.

- North, A. C., Hargreaves, D. J., & O'Neill, S. A. (2000). The importance of music to adolescents. *British Journal of Educational Psychology*, *70*, 255–272.
- Nurmi, J.-E., Ahonen, T., Lyytinen, H., Lyytinen, P., Pulkkinen, L., & Ruoppila, I. (2015). *Ihmisen psykologinen kehitys*. (6. painos). Jyväskylä: PS-kustannus.
- Pääkkönen, L. (2013). *Nuorten musisointiprosessi koulussa toteutetussa konserttiprojektissa* (väitöskirja). Oulu: Oulun yliopisto.
- Parker, E. C. (2014). The process of social identity development in adolescent high school choral singers: A grounded theory. *Journal of Research in Music Education*, *62*(1), 18–32.
- Rentfrow, P. J., & McDonald, J. A. (2010). Preference, personality and emotion. In P. Juslin & J. Sloboda (Eds.), *Handbook of music and emotion* (pp. 669–696). Oxford: Oxford University Press.
- Roberts, D. F., & Christenson, P. G. (2001). Popular music in childhood and adolescence. In D. Singer & J. Singer (Eds.), *Handbook of children and the media* (pp. 395–414). Thousand Oaks, CA: Sage Publications, Inc.
- Rodriguez, C. X. (2012). Popular music ensembles. In G. McPherson & G. Welch (Eds.), *The Oxford handbook of music education* (Vol. 1, pp. 878–889). New York, Oxford University Press.
- Ruud, E. (1997). Music and identity. *Nordic Journal of Music Therapy*, *6*(1), 3–13.
- Saarikallio, S. (2004). The psychological functions of music in adolescence. *Nordic Journal of Music Therapy*, *13*(1), 47–63
- Saarikallio, S. (2007). *Music as mood regulation in adolescence* (väitöskirja). Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Saarikallio, S. (2011). Musiikki ja nuoren psykososiaalinen kehitys. Teoksessa: J. Louhivuori, P. Paananen & L. Väkevä (toim.), *Musiikkikasvatus: Näkökulmia kasvatukseen, opetukseen ja tutkimukseen* (s. 221–31). Vaasa: Ykkös-Offset.
- Selfhout, M., Branje, S., ter Bogt, T., & Meeus, W. (2009). The role of music preferences in early adolescents' friendship formation and stability. *Journal of Adolescence*, *32*(1), 95–107.
- Sinkkonen, J. (2010). *Nuoruusikä*. Helsinki: WSOY
- Sloboda, J. A., & O'Neill, S. A. (2001). Emotions in everyday listening to music. In P. Juslin & J. Sloboda (Eds.), *Music and emotion* (pp. 415–430). Oxford: Oxford University Press.

- Smetana, J. G., & Villalobos, M. (2009). Social cognitive development in adolescence. In R. Lerner & L. Steinberg (Eds.), *Handbook of adolescent psychology* (3rd ed., Vol. 1, pp. 187–228). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.
- Tarrant, M., North, A. C., & Hargreaves, D. J. (2002). Youth identity and music. In R. MacDonald, D. Hargreaves & D. Miell (Eds.), *Musical identities* (pp. 134–150). Oxford: Oxford University Press.
- Tuomela, H., & Tossavainen, T. (2015). Tapaustutkimus yläkouluikäisten musiikkipainotteisen koulun oppilaiden soittajaidentiteetin muutoksista. *Musiikkikasvatus*, 1(18), 42–55.
- Vignoles, V. L., Schwartz, S. J., & Luyckx, K. (2011) Introduction: Toward an integrative view of identity. In S. J. Schwartz, K. Luyckx & V. L. Vignoles (Eds.), *Handbook of identity theory and research* (pp. 1–27). New York: Springer.

